

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 11. januar 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 299 (alm. del) efter ønske fra Morten Bødskov (S) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 299:

Vil ministeren redegøre for, hvilke procedurer der bliver iværksat, når en radikaliseringsmistænkt asylansøger eller afvist asylansøger forsvinder fra et center?

Svar:

1. Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsen har for så vidt angår procedurer for indberetninger om mistanke om radikalisering mv. fra indkvarteringsoperatørerne til Udlændingestyrelsen og andre myndigheder, herunder en beskrivelse af, hvad der sker, når Udlændingestyrelsen har modtaget en indberetning, oplyst følgende:

”Udlændingestyrelsen er ansvarlig for at tilvejebringe og drive indkvarteringssteder for asylansøgere m.fl., jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. I praksis driver en række indkvarteringsoperatører asylcentre på vegne af styrelsen. Driften af asylcentre er reguleret i årlige operatørkontrakter mellem Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatørerne, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver operatørerne skal udføre.

Det fremgår af operatørkontrakterne, at der er nultolerance over for enhver form for kriminalitet og uhensigtsmæssig adfærd på indkvarteringsstederne, og at operatørerne skal anmelde alle former for kriminalitet og mistanke om kriminelle forhold til det lokale politi. Derudover skal operatørerne underrette det lokale politi om enhver mistanke om radikalisering blandt beboere eller udefra kommende personer, som opsøger indkvarteringsstederne.

2. april 2019

Udsendelse
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2019 - 1208
Akt-id 634836

Det fremgår endvidere af operatørkontrakterne, at operatørerne har pligt til at indberette alle former for kriminalitet og alvorlige hændelser på indkvarteringsstederne til Udlændingestyrelsen. Indberetningspligten omfatter mistanke om radikaliserings, chikane, hærværk, tyveri, brandstiftelse, seksuelle krænkelser, vold, trusler og magtanvendelse samt andre alvorlige konflikter m.v. Udlændingestyrelsen er i tæt dialog med indkvarteringsoperatørerne om hændelser af alvorlig karakter på asylcentre.

Det er politiet, der vurderer, om der er grundlag for at antage, at de indberettede personer er radikaliserede. Udlændingestyrelsen foretager ikke en sådan vurdering.

Det er ligeledes politiets opgave at iværksætte de kontrol-, sikkerheds- og/eller efterforskningsmæssige initiativer, som indkvarteringsoperatørens underretning eventuelt måtte give anledning til. Udlændingestyrelsen orienteres som altovervejende udgangspunkt ikke om, hvordan politiet reagerer på indberetningerne.

Som det fremgår af besvarelsen af 20. januar 2017 af spørgsmål nr. 56, stillet af Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalget den 14. oktober 2016, var det indtil primo oktober 2016 Udlændingestyrelsen, der umiddelbart efter modtagelsen af indberetninger om mistanke om radikaliserings fra indkvarteringsoperatørerne videresendte indberetningerne til Politiets Efterretningstjeneste.

Efter aftale mellem Udlændingestyrelsen og PET er det fra primo oktober 2016 og fremover det lokale politi i stedet for Udlændingestyrelsen, som videresender anmeldelser om mistanke om radikaliserings til PET.

Indberetningerne til Udlændingestyrelsen har til formål at sikre, at styrelsen – i samarbejde med indkvarteringsoperatørerne – i hvert enkelt tilfælde kan træffe de indkvarteringsmæssige forholdsregler, der vurderes at være nødvendige og hensigtsmæssige. Udlændingestyrelsen vil fx kunne pålægge en asylansøger et påbud om at flytte til et andet asylcenter eller iværksætte andre relevante foranstaltninger.

Indholdet af en indberetning fra en indkvarteringsoperatør om, at en asylansøger mistænkes for at være radikaliseret, kan ikke i sig selv føre til, at den pågældendes asylansøgning afslås, men oplysningerne inddrages i relevant omfang i sagsbehandlingen af asylsagen. Oplysningerne kan således fx føre til, at der iværksættes en høring af PET/FE, at der stilles yderligere spørgsmål til en indberettet asylansøger, eller at sagsbehandlingen fremskyndes med henblik på hurtigt at kunne vurdere, om der skal iværksættes yderligere undersøgelser

af, om der er forhold, der kan føre til, at asylansøgeren er udelukket fra at opnå beskyttelse i Danmark, jf. udlændingelovens § 10.

Hvis Udlændingestyrelsen under sagsbehandlingen selv får mistanke om, at en person er radikaliseret, kontakter styrelsen PET via en direkte linje eller høring. Styrelsen har endvidere en fast tilknyttet forbindelsesofficer fra PET, som styrelsen kan gøre brug af i sådanne tilfælde.

Indberetninger om mistanke om radikalisering og opmærksomhed over for eventuelt radikaliserede personer er således en integreret del af Udlændingestyrelsens arbejde, herunder styrelsens vurdering af, om en asylansøger skal udelukkes fra at få opholdstilladelse.”

2. Udlændingestyrelsen har videre, for så vidt angår procedurer for, hvad der sker, når en asylansøger med en verserende sag hhv. en afvist asylansøger forsvinder fra sit indkvarteringssted, herunder om der er særlige procedurer for det tilfælde, at en udlænding, der er indberettet for mistanke om radikalisering, forsvinder fra sit indkvarteringssted, oplyst følgende:

”Beboere på asylcentre, herunder også udrejsecentre, er ikke frihedsberøvede. Hvis en indkvarteringsoperatør bliver bekendt med, at en beboer er udeblevet fra sin indkvartering på et asylcenter, registrerer indkvarteringsoperatøren beboeren som udeblevet i Indkvarterings- og ydelsesBeregningsSystemet (IBS). Udlændingestyrelsen og Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland, har også adgang til registreringerne i IBS.

Udlændingestyrelsen underretter som udgangspunkt ikke særskilt politiet, hvis en beboer registreres som udeblevet. Heller ikke hvis den pågældende beboer er indberettet for mistanke om radikalisering. Politiet og PET er orienteret om den pågældende i forbindelse med indberetningen om radikalisering, og politiet og PET kan herefter ved behov selv holde sig orienteret om den pågældendes opholdssted, herunder via registreringerne i IBS.

Hvis en asylansøger, som har en verserende sag i Udlændingestyrelsen, udebliver fra sin indkvartering, registreres dette i IBS. Styrelsen vil efter 14 dage lukke asylsagen uden afgørelse, og styrelsen vil i den forbindelse anmode Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland, om at nedsætte spærrekort (efterlysning) på den pågældende.

Hvis en asylansøger, som har en verserende sag i Flygtningenævnet, udebliver fra sin indkvartering, registreres dette i IBS. Flygtningenævnet vil lukke sagen og i den forbindelse orientere styrelsen herom.

Hvis en beboer, som er meddelt endeligt afslag på asyl, udebliver fra sin indkvartering, registreres dette i IBS. Som nævnt har Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland, også adgang til IBS. Politiet har således mulighed for fx at sætte en eventuel udsendelsessag i bero, og nedsætte spærrekort (efterlysning) på den pågældende på baggrund af registreringerne i IBS.

Kompetencen til at iværksætte tiltag med henblik på at lokalisere udeblevne beboere fra asylcentre henhører under politiet.”

3. Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen endvidere indhentet bidrag fra Justitsministeriet, som har oplyst følgende:

”Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra PET, der har oplyst følgende:

”Bekymringer om radikaliseringsproblemer af personer på asyl- og udrejsecentre indberettes af indkvarteringsoperatørerne til den stedlige politikreds og til Udlændingestyrelsen.

Politiet sender enhver indberetning om radikaliseringsproblemer til PET med eventuelle øvrige oplysninger om den indberettede, medmindre det er åbenlyst for politiet, at der ikke er grundlag for at gå videre med indberetningen.

PET har stort fokus på indberetninger og henvendelser om mulig radikaliseringsproblemer. Når PET modtager en indberetning om radikaliseringsproblemer eller bliver bekendt med, at en indberettet person er forsvundet, foretager PET hurtigst muligt – som udgangspunkt samme dag som modtagelsen – en indledende farlighedsvurdering af personen. Herefter bliver oplysningerne undersøgt nærmere, og personen bliver endelig vurderet.

Alt afhængig af de konkrete omstændigheder kan PET på baggrund af en indberetning om radikaliseringsproblemer iværksætte tiltag, som har til formål at forebygge yderligere radikaliseringsproblemer hos den pågældende eller andre, at imødegå konkrete trusler mod statens sikkerhed eller at fremme en straffesag.

Ligeledes kan PET, hvis en radikaliseringsindberettet person er forsvundet, iværksætte tiltag, der skal imødegå konkrete trusler mod statens sikkerhed, hvis dette efter en konkret vurdering findes påkrævet.”

Justitsministeriet kan i forlængelse heraf oplyse, at de relevante myndigheder for tiden er ved at se på, om den ordning for indberetning af radikaliseringsproblemer i asylsystemet, vi har i dag, kan optimeres, så myndighederne har de bedst muligt forudsætninger for at håndtere radikaliseringsproblemer.

I den forbindelse er det allerede besluttet, at det i fremtiden vil være sådan, at alle indberetninger om radikaliseringsmistænkte vil blive sendt direkte til både det lokale politi og PET.

Justitsministeriet kan supplerende oplyse, at når politiet bliver opmærksom på, at en udlænding er forsvundet fra et indkvarteringssted, efterlyses pågældende i Det Centrale Kriminalregister med et såkaldt "spærrekort". Nedsættelse af spærrekort sker, uanset om vedkommende er indberettet som radikaliseringsmistænkt. Spærrekortet indebærer, at landets politikredse bliver gjort opmærksom på, at udlændingen er efterlyst af Nordsjællands Politi (UCN), og at UCN skal kontaktes ved antræffelse af udlændingen.

Efterlysningen aflyses, hvis den pågældende udlænding træffes. Såfremt en efterlyst udlænding ikke er truffet inden for tre år, aflyses efterlysningen som udgangspunkt, og sagen henlægges, idet udlændingen anses som værende udrejst i overensstemmelse med sin pligt hertil. Politiet vil forud for aflysning af efterlysningen efter tre år i hver enkelt sag foretage en manuel gennemgang af udsendelsessagen og i den forbindelse vurdere, hvorvidt efterlysningen i udsendelsessagen skal slettes, eller om der foreligger særlige omstændigheder, der tilsiger, at efterlysningen opretholdes ud over de tre år. En opretholdelse af efterlysningen ud over de 3 år vil f.eks. være relevant, hvis vedkommende efterlyste udlænding er på såkaldt tålt ophold.

Det bemærkes herudover, at det indgår som et naturligt led i løsningen af politiets almindelige opgavevaretagelse, f.eks. i forbindelse med patruljekørsel og færdselskontroller, at kontrollere, om de udlændinge, som opholder sig her i landet, og som antræffes af politiet, opfylder betingelserne for lovligt ophold. Antræffer politiet således udlændinge, som er eller tidligere har været efterlyst, vil den pågældende blive frihedsberøvet eller genindlogeret på et udrejsecenter, mens forudsætningerne for udsendelse fortsat vil blive forsøgt tilvejebragt.

Såfremt politiet antræffer en efterlyst udlænding, vil UCN blive kontaktet med henblik på, at UCN kan vurdere, hvorvidt der er grundlag for at frihedsberøve udlændingen for at sikre hans tilstedeværelse med henblik på effektivering af udvisningen eller om vedkommende skal have indskærpet sin melde- og opholdspligt. Det bemærkes, at Rigspolitiet har indskærpet over for samtlige kredse, at der altid skal ske opslag i Kriminalregistret, når der foretages politiforretninger med personer, der bor eller burde opholde sig på et udrejsecenter."

Inger Støjberg

/

Rebekka Schjellerup